

angenommene Zahl der Jahreszeiten ist *fünf*, nämlich Vasanta, Gri-shma, Varshāpl, Çarad, Hemanta-Çiçira (so VS. 10, 10. fgg. AV. 8, 9, 15. 13, 1, 18. ÇAT. Br. 1, 3, 5, 11. 6, 2, 2, 3. 11, 1, 4, 26 u. s. w. TS. 4, 3, 3, 1, 2. 5, 3, 1, 2. पञ्चत्वे हेतुशिशिरयोः समासेन Ait. Br. 1, 1. auch Varshā-Çarad werden zusammengef. statt Hemanta-Çiçira ÇAT. Br. 13, 6, 4, 10, 11. mit Weglassung von Çiçira Kūṇḍ. Up. 2, 5, 1), oder *sechs*, mit Scheidung der beiden letzten, VS. 21, 23. fgg. AV. 12, 1, 36. ÇAT. Br. 1, 7, 2, 21. 2, 4, 2, 24. TS. 5, 1, 5, 2. पञ्च वा स्तवः संवत्सरस्य, यद्यु षड्वर्तवः ÇAT. Br. 4, 3, 5, 12. 8, 5, 1, 14. 21. 22. AK. 1, 1, 3, 12. H. 153. an. 2, 160. MED. t. 6. MBh. 3, 10663. R. 1, 19, 1. 2, 23, 9. तत्र माघादयो द्वादश मासा द्विमासिकमृतुं कृत्वा षड्वर्तवो भवन्ति । ते शिशिरवसन्तप्रोष्मवर्षाशरद्धेमन्ताः । Suçr. 1, 19, 7. 20, 1. षडृतुंश्च ननस्कुर्वीत M. 3, 217. Als sechs Männer gedacht, welche mit goldenen und silbernen Würfeln spielen, MBh. 13, 2368. 2381. Indessen wird auch die Zahl *sieben* angenommen, sei es durch Einrechnung des 13ten Monats, sei es als Ausdruck der unbestimmten Vielheit für *Jahresabschnitte* überhaupt: ऋकमृतूर्जनयं सप्त साकम् AV. 6, 61, 2. 8, 9, 18. ÇAT. Br. 8, 5, 1, 15. fgg. 9, 1, 3, 31. 3, 1, 19, 5, 2, 8. oder auch *zweölf*, indem sie mit den *Monaten* gleichgestellt werden, AV. 11, 6, 22. मधुश्च माधवश्च वासन्तिकावतू VS. 13, 25. 14, 6. 15. 16. 27. 13, 57. Vgl. Sch. zu P. 4, 3, 19—21. Der Schol. zu Gṛotis 9 sagt, dass alte Lehrer auch 24 (also *Halbmonate*) und 366 (*Tage*) स्तु angenommen hätten, LIA. 1, 221, N. Endlich werden *drei* gezählt: त्रयो वा स्तवः संवत्सरस्य ÇAT. Br. 14, 1, 1, 28. — VS. 27, 1. AV. 1, 10, 9, 10. 35, 4, 5. 28, 2. 13. 8, 8, 22. 9, 17. TS. 4, 4, 11, 1. यत्र स्तवः स्तुमिर्पतिं साधु RV. 10, 18, 5. अतः स्तुनां हेमन्तः ÇAT. Br. 1, 5, 3, 13 (die Buddhisten beginnen mit हेमन्त Burn. Intr. 569). स्तवः समिद्धाः प्रज्ञाश्च प्रज्ञनयन्त्योषधीश्च पवन्ति 3, 4, 7. 3, 3, 8. यद्यतुलिङ्गान्यतवः स्वयमेवतुर्पर्यये । स्वानि स्वान्यभिपद्यते तथा कर्माणि देहिनः ॥ M. 1, 30. स्तूनां परिवर्तेन R. 2, 103, 23. रामश्च सीताया सार्यं विव्रकारं ब्रह्मन्तू 1, 77, 25. स्तवः शिशिरादयः MBh. 14, 1213. स्तूनां कुसुमाकरः (ऋक्) Bhāg. 10, 35. स्तौ zur entsprechenden Zeit des Jahres M. 4, 105. स्तवते 26. स्तवताम् च रात्रिषु 119. यद्यतुपुष्पिता कुमाः R. 5, 73, 59. तेन स्तुतसमवायचिह्नं प्रतिपद्यतां लता कुसुमम् Çākh. 108, 10. स्तुप्रेय Ait. Br. 3, 9. Çākh. Çr. 7, 8, 2. 10, 7, 8. स्तुप्रेयं ein den Rtu geweihtes Thier ÇAT. Br. 13, 3, 4, 28. Collectiv im sg. VS. 39, 6. Vgl. स्तुया, स्तुशास्. — 3) die Regeln der Weiber, insbes. die unmittelbar darauffolgenden, zur Zeugung günstigen Tage AK. 3, 4, 64. H. 536. an. 2, 160. MED. t. 6. व्यस्तु देवीर्यं स्तुर्गनीनाम् RV. 5, 46, 8. Kātj. Çr. 5, 2, 21. Nir. 12, 46. Suçr. 1, 316, 2. 318, 16. 18. MBh. 3, 3402. स्तुः स्वभाविकः स्त्रीणां रात्रयः षोडश u. s. w. M. 3, 46. fgg. यथाविध्याधिगम्यैनां प्रुक्तवस्त्रां प्रुचित्रताम् । मिथो भजेता प्रसवात्सकृत्सकृदतावृत्तौ ॥ 9, 70. 4, 128. Jāg. 1, 11, 79. MBh. 1, 4740. यथायनतुर्वन्धो न भवति तथा क्रियताम् 750. स्तुर्गतातुः पितुर्वोजि देवतं परमं पतिः 14, 2739. यावत् कन्यामृतवः स्पृशति तुल्यैः सकामामपि याचयमानाम् । तावन्ति भूतानि कृतानि ताभ्यां मातापितृभ्यामिति धर्मवादः ॥ Vishnu in Dāj. 272, 17. स्तुपु नैवाभिगमनम् Pāṇāt. Pr. 8. der Beischlaf selbst zu dieser Zeit: पित्रे न दद्याच्छुक्लं तु कन्यामृतमतौ हरन् । स हि स्वाम्यादतिक्रामेदतूनां प्रतिरोधनात् ॥ M. 9, 93. स्तु वै याचमानाया न ददाति पुमान्तुम् । भूणकेत्युच्यते ब्रह्मन्स इह ब्रह्मवादिभिः ॥ MBh. 1, 3456. 3455. सा त्वां याचि प्रसाद्याकृतुं देहि नराधिय 3409. — 4)

bestimmte Folge, Ordnung: एकस्वष्टुर्यस्या विशस्ता द्वा यत्तारो भवत्-स्तवः स्तुः es giebt einen Schlächter, zwei Haltende, so auch eine feste Regel (für das Zerlegen des Opferpferdes) oder: so ist die Regel RV. 1, 162, 19. — 5) Glanz MED. t. 6. — 6) eine bes. Art Kollyrium (सुवीर) Viçva im ÇKDn. — 7) N. pr. des 12ten Manu VP, 268, N. 8. — Vgl. घन्तु.

स्तुकाल (स्तु + का) m. 1) die entsprechende Jahreszeit: नेत्रे सुकष्टे क्षुपितं च वीजे देवे च वर्षत्युक्तकालयुक्तम् । न स्यात्फलं तस्य कुतः प्रसिद्धिरन्यत्र देवादिति चित्तयामि ॥ MBh. 3, 14763. — 2) die Zeit der Menstruation, besonders die ersten Tage nach dem Verschwinden des Blutes, welche für die Zeugung günstig sind: स्तुकाले वा ज्ञायामुपेयात् Çākh. Çr. 3, 3, 47. Nir. 1, 19. 3, 5. M. 3, 45. 5, 153. MBh. 1, 1880. 3401. 3403. R. 1, 48, 18. 2, 73, 36.

स्तुगामिन् (स्तु + गा) adj. der Frau nach der Zeit der Menstruation beiwohnend MBh. 3, 13733. Bhāg. P. 7, 12, 11.

स्तुपूर्य (स्तु + पृ) m. Libation an die Rtu ÇAT. Br. 4, 3, 1, 3. fgg. 4, 1, 2. Kātj. Çr. 9, 5, 28. 13, 1.

स्तुजित् (स्तु + जि) m. N. pr. eines Fürsten von Mithilā VP. 390. — Vgl. स्तजित् und क्रतुजित्.

स्तुयौ (von स्तु) adv. 1) regelrecht, gehörig Nir. 8, 17. 12, 27. या ते गात्राणामृतुया कृणोमि RV. 1, 162, 19. स्तवस्तं स्तुया पर्वं शमितारो वि शीमत् VS. 23, 40. देवाभ्यर्चतावृतुया समञ्जतः RV. 2, 3, 7. 6, 62, 9. हेत्रा-मृतुया बुद्धते 10, 40, 4. 98, 4. 110, 10. 8, 44, 8. VS. 26, 19. नहि सूर्यतुया यातमस्ति RV. 10, 131, 3. 1, 170, 5. 5, 32, 12. 9, 97, 12. VS. 20, 65. AV. 13, 3, 2. Çākh. Çr. 3, 6, 2. — 2) deutlich, bestimmt, genau: अस्ति स्विन्तु वीर्यं तत् इन्द्र न स्विदस्ति तदेतुया वि वैचः RV. 6, 18, 3. 10, 28, 5. स वक्तव्यतुया वदति 6, 9, 3. द्वे तै चक्रे सूर्ये ब्रह्माणा स्तुया विन्दः 10, 83, 16. 1, 164, 44. 2, 43, 1. 8, 13, 19. — Die Commentatoren stets: = काले काले. Vgl. स्तुशास्.

स्तुधामन् (स्तु + धा) m. ein Beiname Vishṇu's H. ç. 69. N. pr. des Indra im 12ten Manvantara VP. 268. — Vgl. स्तधामन्.

स्तुपति (स्तु + प) m. Herr der Zeiten: Agni I V. 10, 3, 1. स्तून्यं स्तुपतीन् AV. 3, 10, 9. 11, 6, 17.

स्तुपर्पा (स्तु + प) m. N. pr. eines Königs von Ajodhjá N. 8, 25. 14, 20. 18, 21. Bhāg. P. 9, 9, 17. VP. 379. — Vgl. स्तपर्पा.

स्तुयौ (स्तु + पा) adj. regelmässig trinkend, — zur Libation kom-mend; von Göttern RV. 3, 47, 3. 4, 34, 7. वेदा मे देव स्तुया स्तूनाम् 5, 12, 3. 10, 99, 10. घन्तुया 3, 33, 8.

स्तुयार्त्र (स्तु + पा) n. der zur Libation für die Rtu bestimmte Be-cher ÇAT. Br. 4, 3, 3, 6. 4, 1, 2. 5, 3, 8, 12. Kātj. Çr. 9, 2, 13. 10, 1, 14. 3, 3.

स्तुप्राप्त (स्तु + प्रा) adj. (sich zur Zeit einstellend u. s. w.) frucht-tragend (पालेयक्रि) ÇABDĀ. im ÇKDn.

स्तुमत् (von स्तु) 1) adj. a) an regelmässige Zeiten sich haltend, von Manen: अग्निघातान्मृतुमतां कृवामहे VS. 19, 61. — b) den Genuss der Jah-reszeiten habend: कल्पते क्वास्मा स्तव स्तुमान्भवति य एतदेवं विद्वान्-तुषु पञ्चविधं सामोपास्ते Kūṇḍ. Up. 2, 5, 2. — c) f. ०मती die Regeln habend, mannbar; in der Zeit der monatlichen Reinigung oder in der zum Beischlaf geeigneten Periode stehend AK. 2, 6, 1, 21. H. 533. काम-